

شرکت‌های کارگزاری

Brokerage Firms

کارگزاران سازمان‌هایی هستند که بین خریدار و فروشنده ارتباط لازم را به‌وجود می‌آورند و در ازای آن حق‌العمل (حق کمیسیون) دریافت می‌نمایند (Spiro & et al, 2003).

کارگزار کسی است که به‌عنوان واسطه میان دو یا بیشتر افرادی که با یکدیگر معامله تجاری دارند کار می‌کند. وظیفه وی سروسامان دادن و یا سهولت بخشیدن به معامله فروش است. دلال یا کارگزار انواع گوناگون دارد که هر یک نظر به تخصص در یک نوع معامله خریدوفروش مثل اسناد قرضه و غیره به همان نام یاد می‌شوند مانند دلال سهام، دلال بیمه، دلال اراضی و... به تعبیر دیگر کارگزار، واسطه میان دو یا چند نفر وارد در یک معامله بازرگانی شامل دلال‌های واردات، سهام، بیمه و... که انواع آن شامل کارگزار ارز، برات، اسناد قرضه (Bill Broker)، دلال حق‌العمل کار و دلالی که به نسبت معامله کارمزد می‌گیرد (Commission Broker)، دلال تالار بورس (Floor Broker)، دلال سرمایه‌گذاری (Investment Broker)، دلال خارج از بورس (Outside Broker) و... است (فرهنگ، ۱۳۶۳، ص ۱۳۳-۱۳۲).

کارگزاران نماینده سرمایه‌گذاران برای خریداری یا فروش اوراق بهادار هستند. در این مفهوم، عملکرد اصلی شرکت‌های کارگزاری یافتن طرف مقابل سفارشات مشتریان خود و به دست آوردن بهترین معاملات ممکن با توجه به شرایط بازار و خواسته‌های مشتریان خود است. اگر خریداران و فروشندگان اوراق بهادار موظف به برقراری ارتباط مستقیم با یکدیگر بودند، هزینه‌های انجام معاملات به‌طور قابل توجهی بالا می‌بود. کارگزاران به‌واسطه خدمت به‌عنوان مراکز اصلی برای سفارش‌های دریافتی، نظارت بر قیمت‌ها در بازار و ثبت پرونده‌های غیرقابل اجرا، کل هزینه‌های جستجو در بازار را کاهش داده و تسویه و پاک‌سازی معاملات را کارآتر می‌کنند. به‌غیر از اجرا و تسویه

معاملات، کارگزاران به‌طور معمول به مشتریان خود سرویس‌های مختلف و مشاوره جهت سرمایه‌گذاری ارائه نموده و سرمایه‌گذاران نیز در قبال دریافت این خدمات در قالب کمیسیون هزینه می‌پردازند. (Newman et al, 1992, P 239).

در حوزه بازار سهام، یک کارگزار می‌تواند به عملیاتی نظیر سرمایه‌گذاری و خدمات کارگزاری (شامل خرید، فروش و پذیره‌نویسی اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، اداره امور سرمایه‌گذاری‌ها به نمایندگی از اشخاص و بازارگردانی اوراق بهادار)، خدمات مالی (شامل ارائه مشاوره و راهنمایی به شرکت‌ها به‌منظور نحوه عرضه سهام آن‌ها برای فروش در بورس اوراق بهادار و راهنمایی شرکت‌ها در مورد طرق افزایش سرمایه و انجام بررسی‌های مالی، اقتصادی و سرمایه‌گذاری) و خدمات تامین مالی (شامل اخذ تسهیلات اعتباری از بانک‌ها و اشخاص) پردازد (شورای بورس، ۱۳۸۳). افزون بر این، کارگزاری‌ها علاوه بر خریدوفروش سهام به نمایندگی از سهام‌داران می‌توانند وظایف دیگری مانند آموزش سهام‌داران، مشاوره سرمایه‌گذاری و بازارگردانی را نیز بر عهده بگیرند (فراهانی‌فرد و صبری، ۱۳۸۳).

مداخل مرتبط

کارگزاران، کارگزاران بورس

کتاب‌شناسی

فراهانی‌فرد، کامیار، صبری، رضا (۱۳۸۳)، مفاهیم اولیه بورس به زبان ساده، تهران، نشر چالش.

فرهنگ، منوچهر (۱۳۶۳)، فرهنگ علوم اقتصادی انگلیسی-فارسی، چاپ چهارم.

شورای بورس (۱۳۸۳)، آیین نامه اعطای مجوز و فعالیت کارگزار (در قالب شخصیت حقوقی)، ماده ۲.

Newman, Peter. Milgate, Murray. Eatwell. John (1992) the new Palgrave dictionary of money & finance. THE MACMILLAN PRESS LIMITED, LONDON.

Spiro, Rosann L., William J. Stanton, and Gregory A. Rich (2003). Management of a Sales Force. 12th ed. Boston: McGraw-Hill/Irwin.

محمد نادعلی

معاون اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی

